

Foretræde for Folketingets arbejdsmarkedsudvalg den 08.12.2010

Fra HK/ kommunal beskæftigelsesudvalg deltager: Næstformand Jan Bolvig Mortensen, fagl. konsulent Birthe Bille Hansen, journalist Jens Laursen, Kommunalbladet og formand Ilse Asmussen

Tak fordi vi måtte komme.

Vi repræsenterer et fagligt fællesskab for ca. 5000 medarbejdere som er ansat i jobcentrene.

Det er os der er praktikerne, os der i hverdagen møder borgerne og skal udmønte de beslutninger der er truffet i folketinget.

Baggrunden for ønsket om foretræde er de ændringer der sker i beskæftigelseslovgivningen i forbindelse med vedtagelsen af Finanslov 2011, især de ændrede refusionsregler :

- Som udgangspunkt fornuftigt at der er fokus på at der iværksættes den form for aktivering der virker og har den bedste effekt på at bringe ledige og sygemeldte tilbage i beskæftigelse.
- **MEN:**
- **For det første :** Problematisk arbejdsvilkår i jobcentrene: tre uger efter at kommunen har vedtaget budgetter indgår man en finanslovsvedtagelse som har stor betydning for hverdagen i jobcentrene. Mange kommuner skal genåbne budgetter på beskæftigelsesområdet på grund af nye refusionsregler og reelt set er der ikke mange arbejdsdage til at implementere en ny aftale der træder i kraft 1.1.11 = vanskelige arbejdsvilkår = varslede afskedigelser, især kommunale projekter der arbejder med vejl. og afklaring.
- **For det andet :** Problematisk at enkeltstående historier i medierne - pipfuglekurser og skumfiduser mest omtalte - er udgangspunkt for grundlæggende ændringer i refusionssystemet. Vi mener at det er en misforståelse at forløb med vejl. og afklaring ikke virker. Vi arbejder i jobcentrene med meget differentierede målgruppe: mange ledige er rimeligt selvhjulpne og finder hurtigt nyt job, men der er stadig en stor gruppe borgere – 700.000 anslået i DK - der står udenfor / er meget langt væk fra arbejdsmarkedet. Vores bekymring er at det i sær er disse grupper - psykisk

syge, misbrugere, borgere med andre problemer - der bliver ramt, fordi de nye refusionsregler gør det vanskeligt at finansiere en indsats der er baseret på længerevarende, motiverende forløb, der giver nøjagtig den støtte den enkelte har brug for i forhold til at opnå en fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

- **For det tredje:** Virksomhedsnær aktivering i form af virksomhedspraktik og løntilskud, samt virksomhedsrevalidering er i fokus i de nye refusionsregler. Redskaber der uden tvivl har effekt, men ikke nødvendigvis for alle målgrupper.
- Etablering af disse tilbud baseret på virksomhedernes vilje til at medvirke og tage et socialt medansvar. Har været meget fokus på jobcentrenes indsats, men vi efterlyser at man fra politisk side også appellerer til virksomhederne om at være med til at løfte opgaven.
- Svært at se hvor alle pladser til virksomhedsnær aktivering skal findes:
 - **lavkonjunktur** – eks. Lejre kommune, følgevirkninger af Roskilde Bank krak
 - **konkurser** (tal fra radioen forleden dag – 711 virksomheder gået konkurs)
 - **lukning/outsourcing af arbejdspladser** : eks. Vestas, Slagelse: Malaco leaf (200 arbejdspladser) – CFS – maskinproduktion til fødevarerindustrien lukker 1.4.11 (230 arbejdspladser)
 - resultater fra **Lejres egen virksomhedskampagne**: virksomheder vil gerne medvirke men kun når der kan stilles et reelt stykke arbejde til rådighed, og at ledige er motiverede og ikke kommer med armen vredet om
 - meget **run** på virksomhederne / mange spillere på banen: – eks. kontakt til RUC – 4. opringning på 2 dage fra jobcentre / anden aktør – eks.: kontakt Scandic Roskilde, ingen mulighed for aftale da virksomhedscenter for Roskilde kommune;
 - i virksomhederne stiller det ekstra krav til gulvmedarbejdere der står for oplæring og daglig opfølgning af ledige i virksomhedsnær aktivering. Eks. fra pedelområdet i ældrecentret (Lejre) hvor mange aktiveringsforløb tapper fastansatte for ressourcer - går ud over dgl. produktion
 - **løntilskud**: opfylder kvoter – men risiko for at erstatte ordinært arbejde med tilskudsjob
 - hvordan sikre at virksomhederne ikke benytter sig af at få billig arbejdskraft (jf. læserbrev Politiken lør. 4.12.10 – Metro) og eks. fra Århus : ISS gennemfører afklarende forløb koster 1300 kr pr uge – ved man hvor mange der reelt kommer i ordinær beskæftigelse ? Skjult erhvervsstøtte??

- **Udmelding fra AMS** tidligere problemer : virksomheder oplever ikke længere rekrutteringsproblemer, med få undtagelser
- Dertil kommer at reglerne for tilbud om løbende aktivering ikke er ændret, stadig risiko for at aktivering for aktiveringens skyld. Ønskeligt flere individuelt tilrettelagte forløb.
- **Summa summarum : Hvor skal alle pladserne findes og hvem skal de komme til gode????? Creameffekt? Risiko lettest at afsætte de bedst fungerende ledige? Eller at virksomhedsnær aktivering bliver "dum" i arbejde aktivering uden reelt indhold, og mulighed for udvikling af kompetencer. Skal virksomhederne betales for at tage et socialt ansvar?**
- **For det fjerde: Uddannelse.** Kendsgerning at det er de ufaglærte ledige, især unge er hårdt ramt ved afskedigelser – vigtigt med udd. – statsministeren har def. et mål om at vi i DK hører til de bedst uddannede i verden.
- **Men :** Bliver dyrt for kommunerne at bevillige ordinære uddannelsesforløb – med nyt forslag øget medfinansiering som skal tages af kommunale budgetter som i forvejen er trængte.
- **NU:** rette timing for at opkvalificere de ledige der mangler et kompetenceløft.
- **FOKUS:** genoverveje om det nye refusionssystem reelt kommer til at virke eller er det bare en ren besparelsesøvelse. Hvorfor nedsættelse til 50% for virksomhedsnær aktivering når det virker så godt?
- **FOKUS:** politisk mod til virkelig at gøre noget ved regelbøvlet. Alt for mange formkrav/"indpakning" fx rettidighed i forhold til indhold / metodisk arbejde med ledige / sygemeldte.

Ilse Asmussen

Formand

Beskæftigelsesudvalget HK/kommunal

08.12.2010

Medina:

Da Medina blev henvist til Kompas den 21.08.2010, havde hun boligproblemer, familiære konflikter, en uafsluttet ungdomsuddannelse, og var uafklaret omkring fremtidig beskæftigelse. I motivationspakken skulle hun derefter møde 25 timer om ugen til uddannelses- og jobrettede aktiviteter.

Medina' boligproblemer fyldte meget for hende i begyndelsen, blandt andet fordi hun tilbragte det meste af sin tid hjemme, og hun havde derfor heller ikke overskud til at få gjort noget ved sin uafklarede uddannelses-situation. En anden grund til, at Medina havde problemer var, at hun skændtes en del med sin stedfar. Efter en måneds tid i Kompas flyttede hun ind hos sin mormor, som hun dog også løbende har haft konflikter med.

Ved at være i forløb i Kompas har Medina ikke direkte fået løst sine boligproblemer ved fx at få en fed lejlighed, men hun har fået fjernet fokus fra sin konfliktfyldte familie og over på hendes egen fremtidige uddannelse. Det har vist sig, at Medina ikke har nogle voksne i sine omgivelser, der opfordrer hende til at kontakte uddannelsesinstitutioner, studievejledere og vejleder hende generelt i forhold til beskæftigelse.

Medina' boligsøgning i Kompas har dermed betydet, at hun er blevet afklaret omkring sin boligsøgning, fx er hun blevet skrevet op i boligforening og har fået information omkring, hvornår hun er berettiget til studiebolig. I det hele taget har konklusionen af forløbet været, at hun er blevet bevidst om, at hendes boligsituation ikke er ideel, men at dette ikke behøver at have nogen indflydelse på hendes mødestabilitet.

Selvom Medina' situation selvfølgelig er hendes helt egen, så er det kendetegnende for målgruppen i motivationspakken, at de har boligproblemer. De overnatter på en sofa hos venner, har måske adresse et helt andet sted og har ikke altid et trygt sted at være sig selv. Ved at være i forløb i Kompas, sørger vi for, at de kommer op om morgenen, da de skal møde kl. 9 hver dag og ikke bliver sluppet før kl. 14. Kompas sørger for faste rammer, såsom pauser og undervisning kombineret med selvstændigt arbejde, så de selv bliver hoved-aktører i deres eget liv.

I september måned gennemførte Medina sygeeksamen samtidig med, at hun fulgte aktiveringen i Kompas. Hun har i løbet af oktober måned været til jobsamtale om et kontorjob og har fået sendt 40 ansøgninger om elevplads via find-job.dk, som hun er ved at følge op på. Derudover har hun gennemført kursus i PC-kørekort i november - december. Desværre har hun endnu ikke fundet en elevplads, men Medina er blevet holdt til ilden ved at møde frem hver dag og har derved fået oparbejdet selvstændighed omkring sin plan og er blevet mere målbevidst.

Peter:

Peter er 19 år, har modtaget kontanthjælp siden han fyldte 18. Han bor hjemme hos mor, som han er vokset op hos som enebarn.

Peter har haft et noget kaotisk skoleforløb med flere skoleskift, da han var meget urolig i skolen og havde svært ved at koncentrere sig. Først da Peter tilknyttedes specialskolen Sputnik får han en god skoleoplevelse og får gennemført 10. klasse.

Peter fortæller, at han er blevet undersøgt for ADHD, men han har ikke diagnosen. Hos Kompas oplever vi også, at Peter har svært ved at koncentrere sig: han lader sig forstyrre af sine medkursister, er lidt af en "medløber" og han har ingen idé om, hvilken uddannelse han kunne tænke sig.

Peter får nogle opgaver han skal løse ifm. uddannelsesafklaring, nogle i uddannelsesværkstedet (en af aktiviteterne hos Kompas, 25 timers aktiveringsforløb) sammen med en anden kursist, nogle derhjemme. Ingen af opgaverne bliver løst. Hver uge kommer Peter med et nyt bud på, hvilken uddannelse han vil undersøge nærmere, men han kan ikke tage sig sammen til at undersøge tingene grundigt, tværtimod får det hele en noget useriøs drejning. Så når Peter skal arbejde sammen med andre, så går det hele op i privat snak.

Det eneste, som lykkes nogenlunde i de første 3-4 måneder hos Kompas, er fitness træning. Her møder Peter relativt stabilt, kommer dog som regel 15-30 minutter for sent.

Når vi taler om Peter, vejlederne imellem, er vi enige om, at han er en ret socialt anlagt, men noget umoden, ung mand. Han forsøger egentlig at leve op til de krav, vi stiller, men det er svært og han har også brug for vise modstand, fx ved at fjolle i stedet for at arbejde seriøst med sin uddannelsesplan.

Det viser sig senere i forløbet, at han er bange for at sige, at han gerne vil sosu-vejen, da han oplever, at det har lav prestige, især som mand. Peter fremstår som en person med lavt selvværd.

Efter ca. 4 mdr. hos Kompas, begynder der at ske små forandringer med Peter:

- Hans bedste kammerat fra gruppen ophører i uddannelsesværkstedet, og det viser sig at være godt for Peter, for det ser ud til at være medvirkende til, at Peter kommer videre i sit afklaringsforløb if. uddannelse.
- Tid ser ud til at være en vigtig faktor: Peter bliver gentagne gange i de første 4 mdr. konfronteret med sin adfærd, både af vejleder/underviser og medkursister, hvilket efterhånden begynder at have effekt if. hans adfærd.
- Peter føler sig efterhånden stærkt presset til at komme med et bud på sit uddannelsesønske, sosu-området. Først vil han kun sige det højt på vejleders kontor, mens han fortsat siger fx murer, når han bliver spurgt i gruppen, men efterhånden blive det svært at holde fast i de forskellige rettede planer.
- Peter får anerkendelse/ros af vejleder/underviser for at komme med sit reelle og realistiske uddannelsesønske.
- Han møder også anerkendelse for at prøve at finde praktikplads selv, selv om han opgiver efter kort tid. Her konfronteres han med en deadline for egen søgning på praktik, inden praktikværkstedet kobles på som aktiv del af søgeprocessen. Peter virker glad og lettet, da han får hjælp til at finde et praktiksted, for selv om han giver udtryk for at han gerne vil selv, er det en stor udfordring for ham at skulle stå direkte overfor arbejdsgiver og lave en aftale selv.
- Det ser ud til, at der nu er skabt en positiv spiral, hvor Peter begynder at se, at tingene kan lykkes for ham. Han er på vej i praktik, han begynder at tro mere på det og er ved at søge ind på sosu-uddannelsen. Peter bliver mødt med drillende kommentarer fra de øvrige i gruppen if. personlig pleje-opgaver med ældre mennesker. Det er tydeligt, at det påvirker ham, men det ser ikke ud til, at han ændrer mening af den grund.

- Peter starter i praktik som sosuhjælper efter ca. 6 mdr. hos kompas. De første tilbagemeldinger fra både arbejdspladsen og Peter selv er, at det går rigtig godt, og at han har flair for arbejdsområdet med en god kontakt til beboerne. Efter ca. en måned kommer der melding fra arbejdspladsen om, at Peter ikke møder mere. Han udebliver fra arbejdspladsen og kompas kan ikke få fat i ham.
- 3 uger senere møder Peter op hos kompas igen. Han fortæller, at han jo var glad for praktikken i starten, men at han ret hurtigt oplevede, at han fik lov at knokle og blev sat til en del af de "upopulære" opgaver – også mens de fastansatte holdt kaffepause mv. Derudover var det hans oplevelse, at personalet generelt set ikke behandlede beboerne særligt godt. Peter fortalte, at han ikke vidste, hvordan han skulle håndtere det, og han havde ikke overvejet at søge hjælp hos sin vejleder/kompas. I stedet valgte han at stoppe fra den ene dag til den anden, uden at tale med praktikstedet om situationen. Konfronteret med sin adfærd kunne Peter godt se, at han skulle have handlet anderledes. Han fortalte, at han ikke vidste hvordan han skulle tale med sine "kolleger" eller leder på praktikstedet om problemerne. Dette har ført til en rigtig god dialog med Peter om, at det er svært men uundgåeligt at skulle håndtere konflikter på en arbejdsplads, og det har været tydeligt at det har haft en positiv effekt på Peter, at vi har talt problemstillingen igennem og haft fokus på at forberede det næste praktikforløb, så en lignende situation ikke opstår igen.
- Efter ca. 1 måneds stabilt fremmøde i 25 timer aktiveringstilbud, får Peter tilbudt en ny praktikplads, denne gang som pedelmedhjælper på et værested for psykisk syge. Dette praktikforløb er gået rigtig godt, og Peter har gennemført hygiejnekursus som en del af praktikforløbet, da han har praktiske opgaver if. Værestedets café. Peter er nu ansat med offentligt løntilskud.